

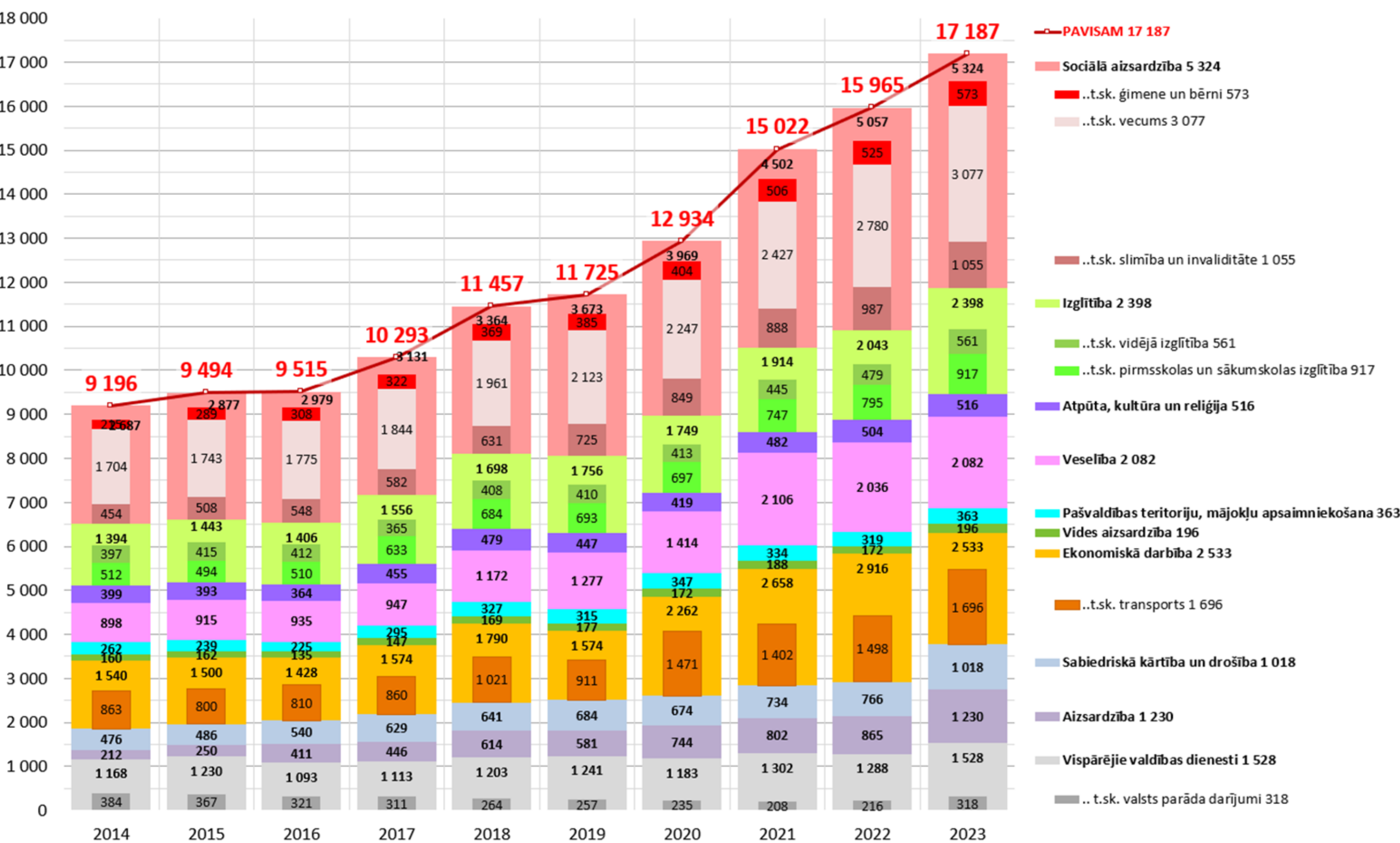
VALSTS BUDŽETS

10.10.2025.

LDDK atziņas par valsts budžetu 2026. gadam

1. LDDK atbalsta **valsts drošības un aizsardzības finansējuma palielināšanu**.
2. LDDK prognozētais nepieciešamais izdevumu samazinājuma apmērs ir joprojām **vismaz 850 milj. EUR**.
3. Ministrijas nav izpildījušas pat Ministru kabineta doto uzdevumu - **samazināt budžetu 150 milj. apmērā un efektivizēt valsts pārvaldi**.
4. Valdība ir dzīvojusi uz parāda un piedāvā būtiski **kāpināt aizņemšanās apmērus**.
5. Parāda uzturēšana apēd valsts attīstību (**nav naudas prioritātēm**).
6. Budžeta izstrādes procedūra **nav caurspīdīga, ignorēti sociālo un sadarbības partneru ieteikumi**.
7. **Nepietiekama** sociālo un sadarbības partneru **iesaiste**.
8. Sabiedrība **tiek maldināta** par valsts izdevumu samazināšanas pasākumu **patieso apjomu un to ietekmi**.

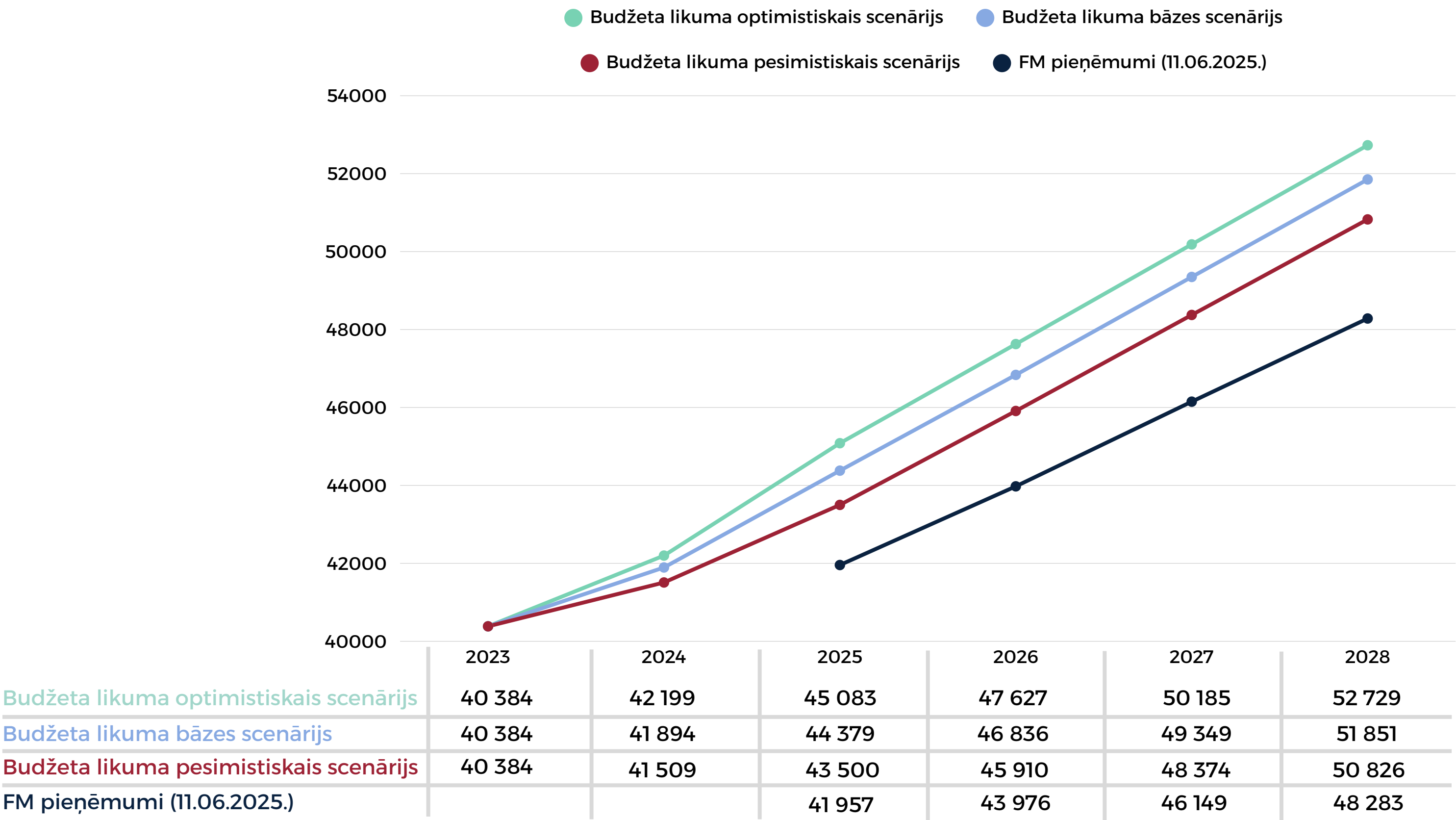
Visparējās valdības sektora izdevumi pēc valdības funkcijām, milj. EUR

Valdības izdevumi pēdējos gados pieauguši gandrīz visu funkciju griezumā. Šobrīd tās visas ir «neaizvietojamas» un «neaizskaramas». Vienlaikus Valsts kontroles ziņojumos regulāri tiek atklāts, ka valsts un pašvaldību līdzekļi tiek izmantoti neefektīvi un necaurspīdīgi.

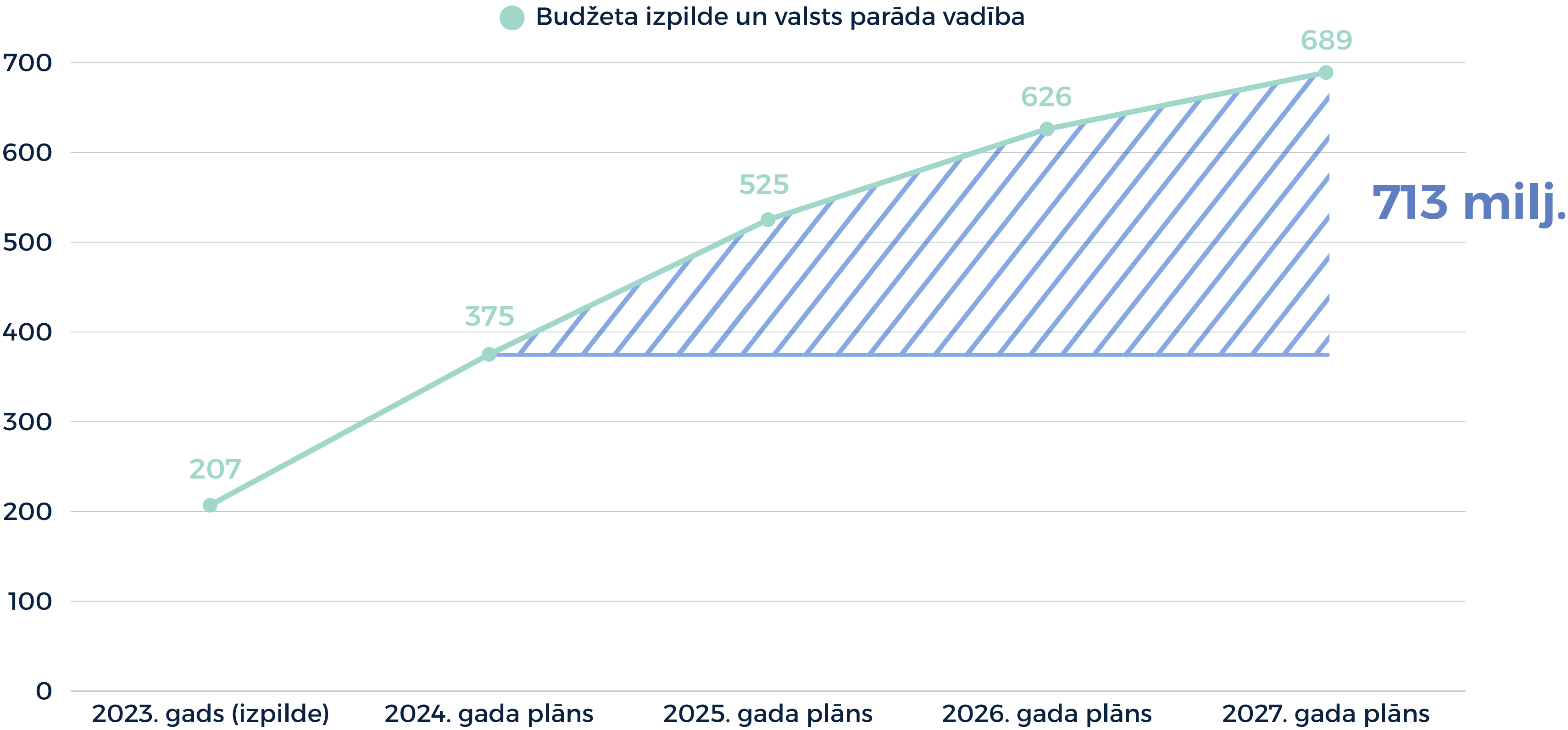
P.S. Atšifrējums par 2024.gadu vēl nav pieejams

Iekšzemes kopprodukts, faktiskajās cenās, milj. EUR

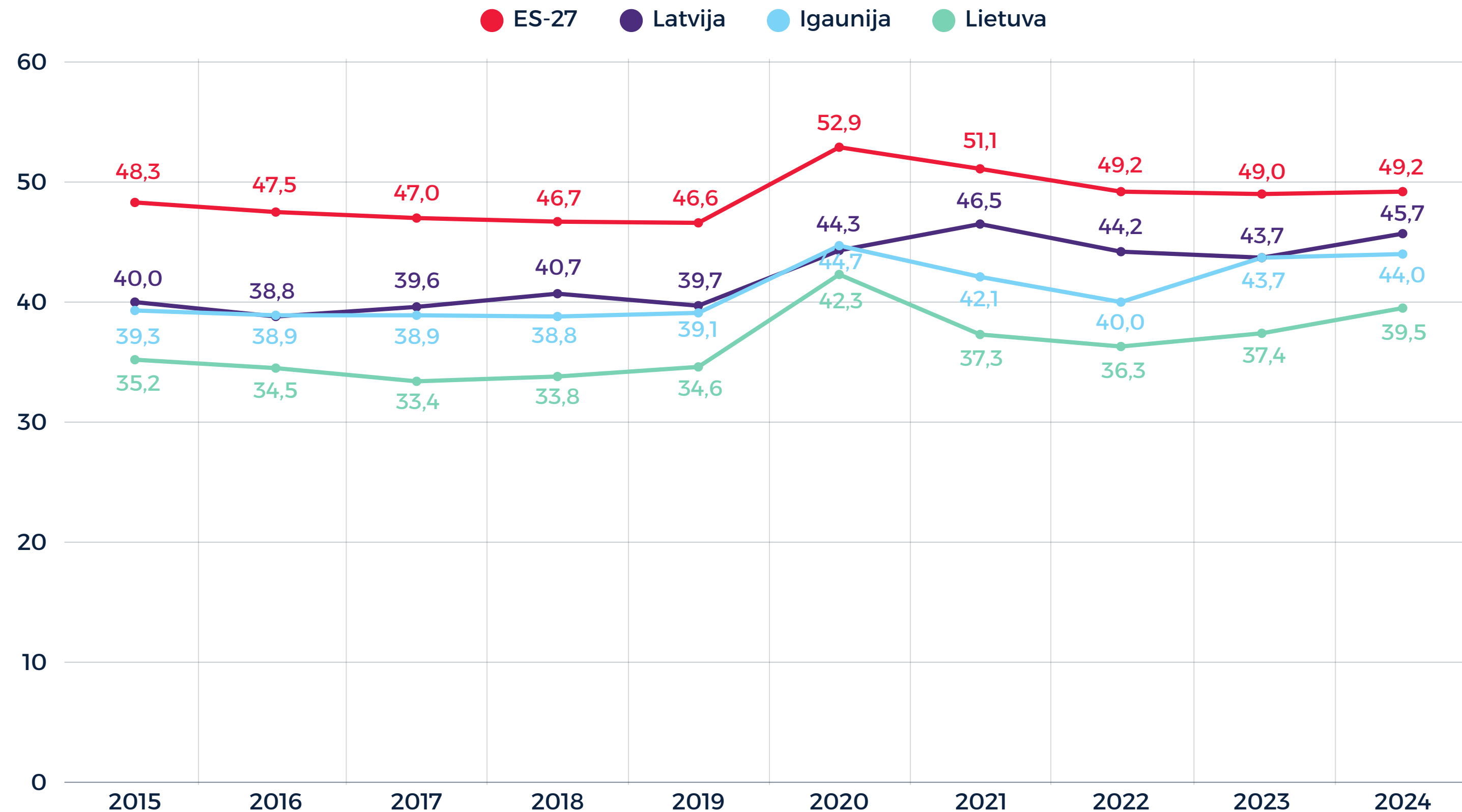

Budžeta mērķi šogad netiks sasniegti, jo ekonomiskā izaugsme ir vājāka nekā tika plānots pagājušā gada rudenī (kad gatavoja budžetu). Reālā situācija ir sliktāka nekā budžeta pesimistiskajā scenārijā. Tikmēr parādās jaunas vajadzības – aizsardzībai, demogrāfijai u.c.

Budžeta programmu izdevumi, milj. EUR

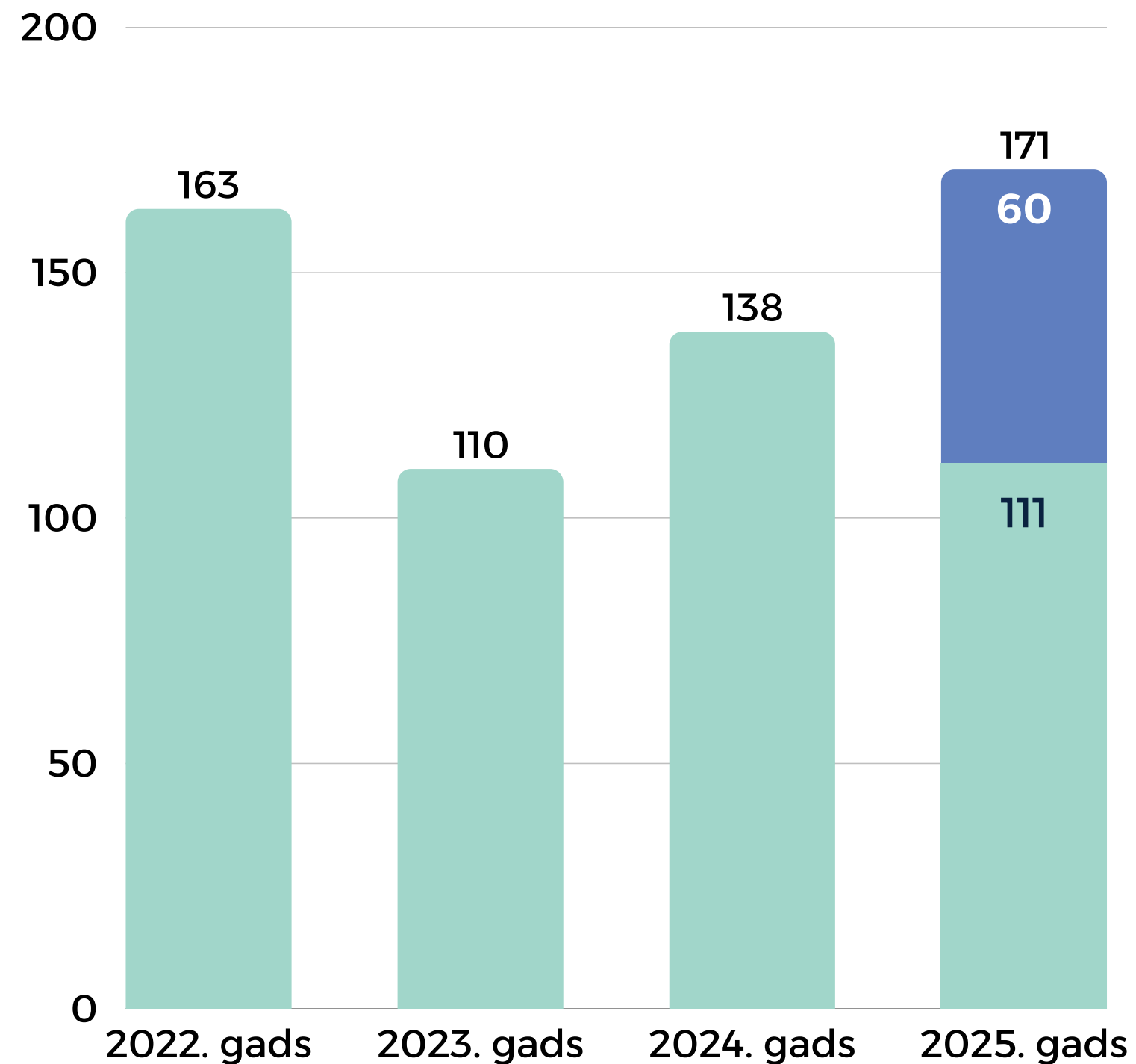
Vispārējās valdības sektora izdevumi, % pret IKP

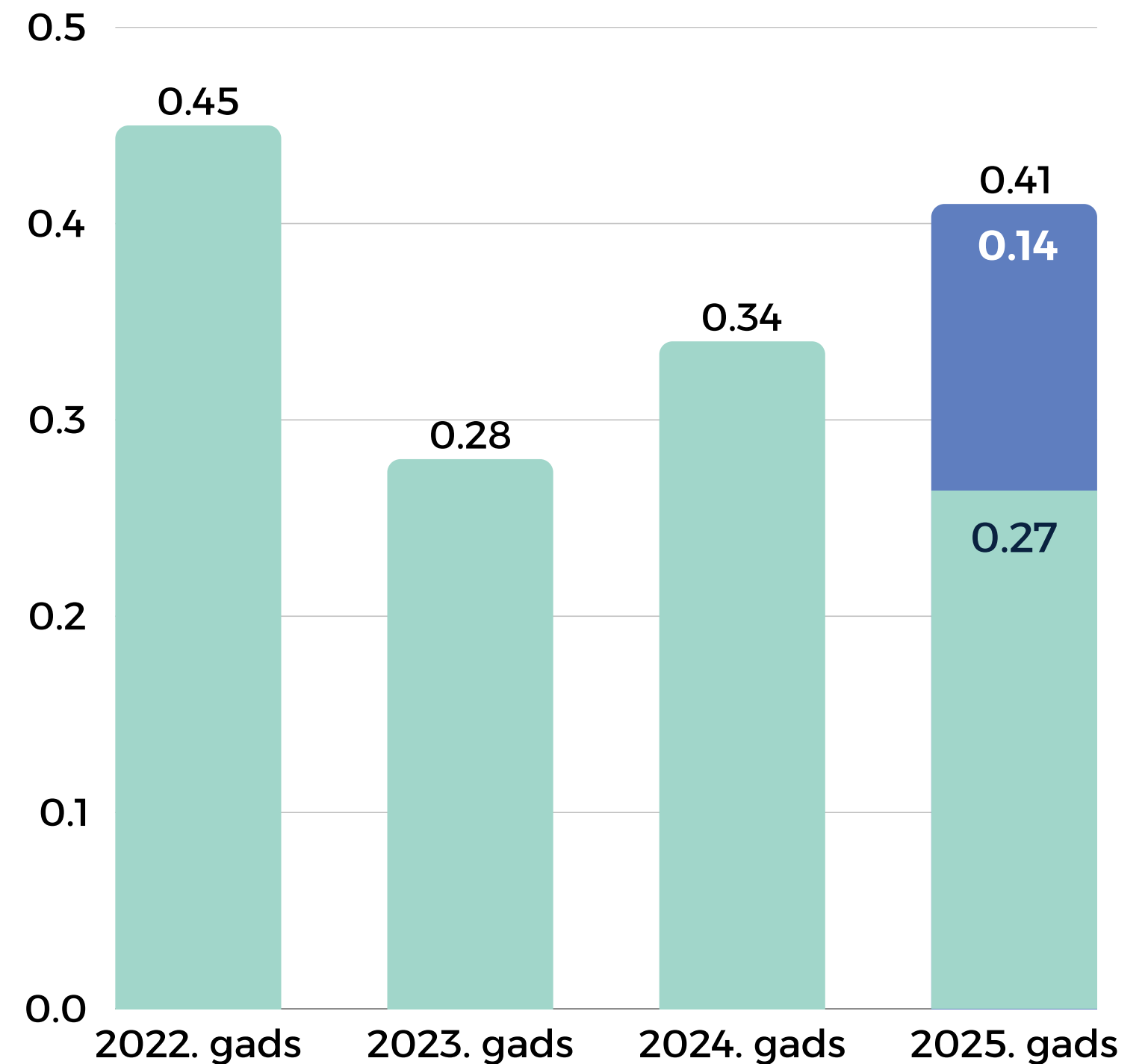
Latvija pēc valdības izdevumu īpatsvara IKP tuvojas ES-27 vidējam līmenim.

Latvija pēdējos gados apsteigusi abas Baltijas kaimiņvalstis

Publiskās pārvaldes izdevumu pārskatīšanas rezultāts
(samazinājums) sekojošā gada budžetā, milj, EUR

Publiskās pārvaldes izdevumu pārskatīšanas rezultāts
(samazinājums) sekojošā gada budžetā, % pret IKP

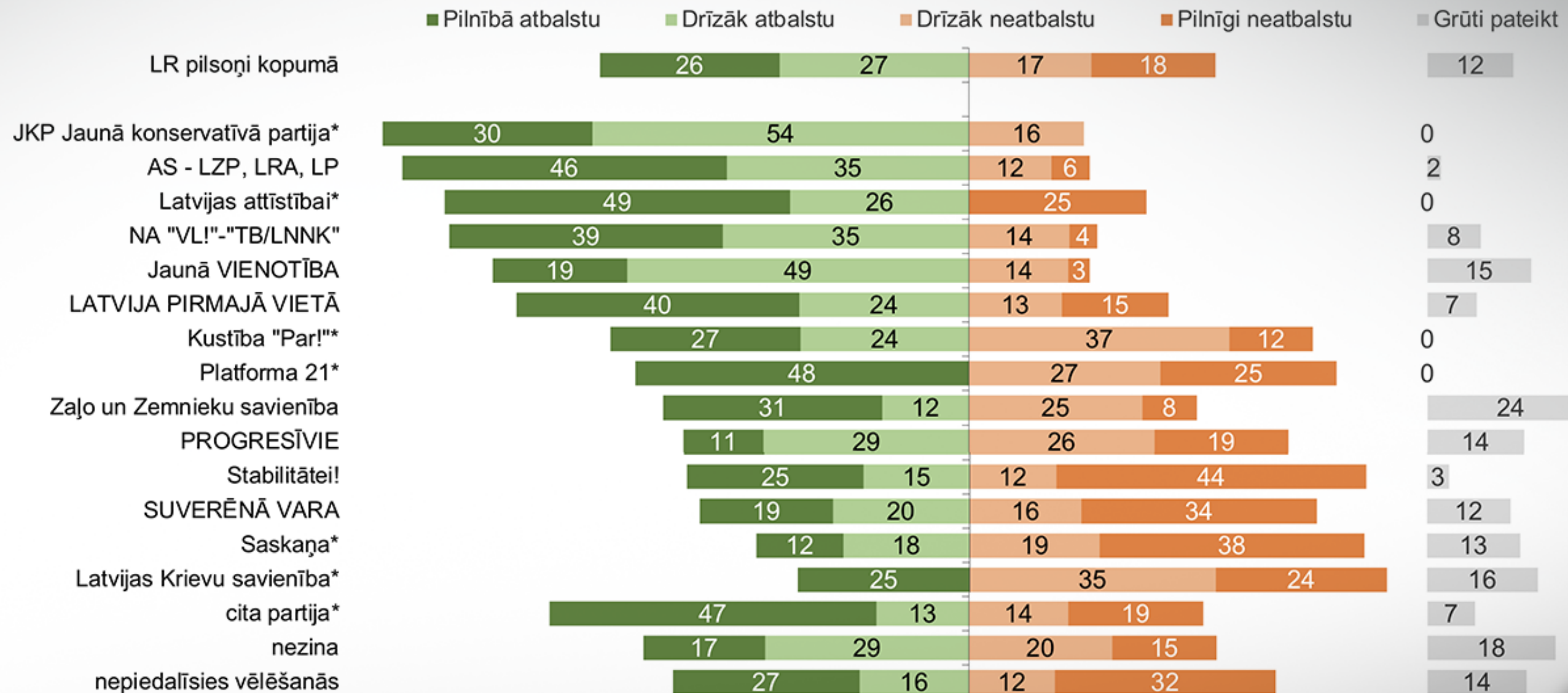
No ietaupījumiem 171 milj. EUR apmēram 1/3 jeb ~60 milj. EUR ir nodokļu ieņēmumu pārdale no pašvaldībām

1. Šobrīd notiek diskusijas par iespējām samazināt valsts budžeta izdevumus dažādās nozarēs, lai vairāk līdzekļu novirzītu aizsardzībai un citām prioritātēm. Maijā valdība nolēma, ka 2026.gada budžeta izdevumi jāsamazina par 150 miljoniem, augustā apstiprināja samazinājumu par 171 miljonu, ar atrunu, ka darbs vēl turpinās.

Opozīcija un darba devēju organizācijas aicina vēl ievērojami vairāk samazināt izdevumus, citi iebilst, norādot uz risku, ka tas liks samazināt valsts sniegtos pakalpojumus.

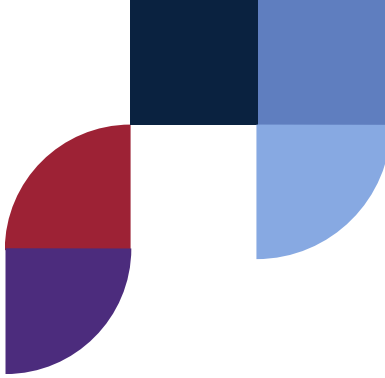
Kāda ir Jūsu attieksme pret aicinājumiem vēl vairāk samazināt valsts budžeta izdevumus?

Atbildes atkarībā no elektorālās izvēles

Bāzes: LR pilsoņi

*Respondentu skaits ir nepietiekams ticamu secinājumu izdarīšanai.

Sociālais dialogs nav ievērots

Kopā ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību informējām Eiropas Komisijas viceprezidenti, sociālo tiesību komisāri Roksanai Minzatu par sociālā dialoga kvalitāti Latvijā

Valsts budžeta izdevumu samazinājumi nav veikti pietiekamā apmērā

LDDK vērsīsies pie Valsts prezidenta un Saeimas frakcijām ar aicinājumu samazināt izdevumus vismaz 850 miljonu eiro apmērā

Atbalstām valsts drošības un aizsardzības finansējuma palielināšanu

Bet LDDK nevar atbalstīt šādu valsts budžeta izstrādes politiku un budžetu kopumā

10. oktobris - pirmā iespēja sociālajiem partneriem diskutēt par valsts budžetu

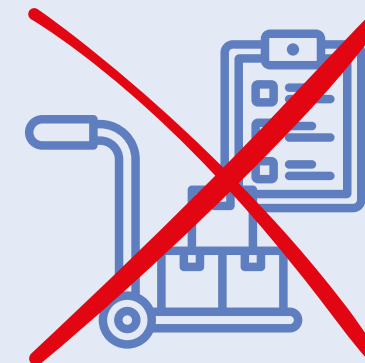
14. oktobris - Likumprojekta "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" **apstiprināšana** Ministru kabinetā

15.oktobris - Likumprojekta "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" **iesniegšana** Saeimā

IEROSINĀJUMI NO 2026. GADA

- Atcelt publiskajā sektorā piemaksas, prēmijas, naudas balvas

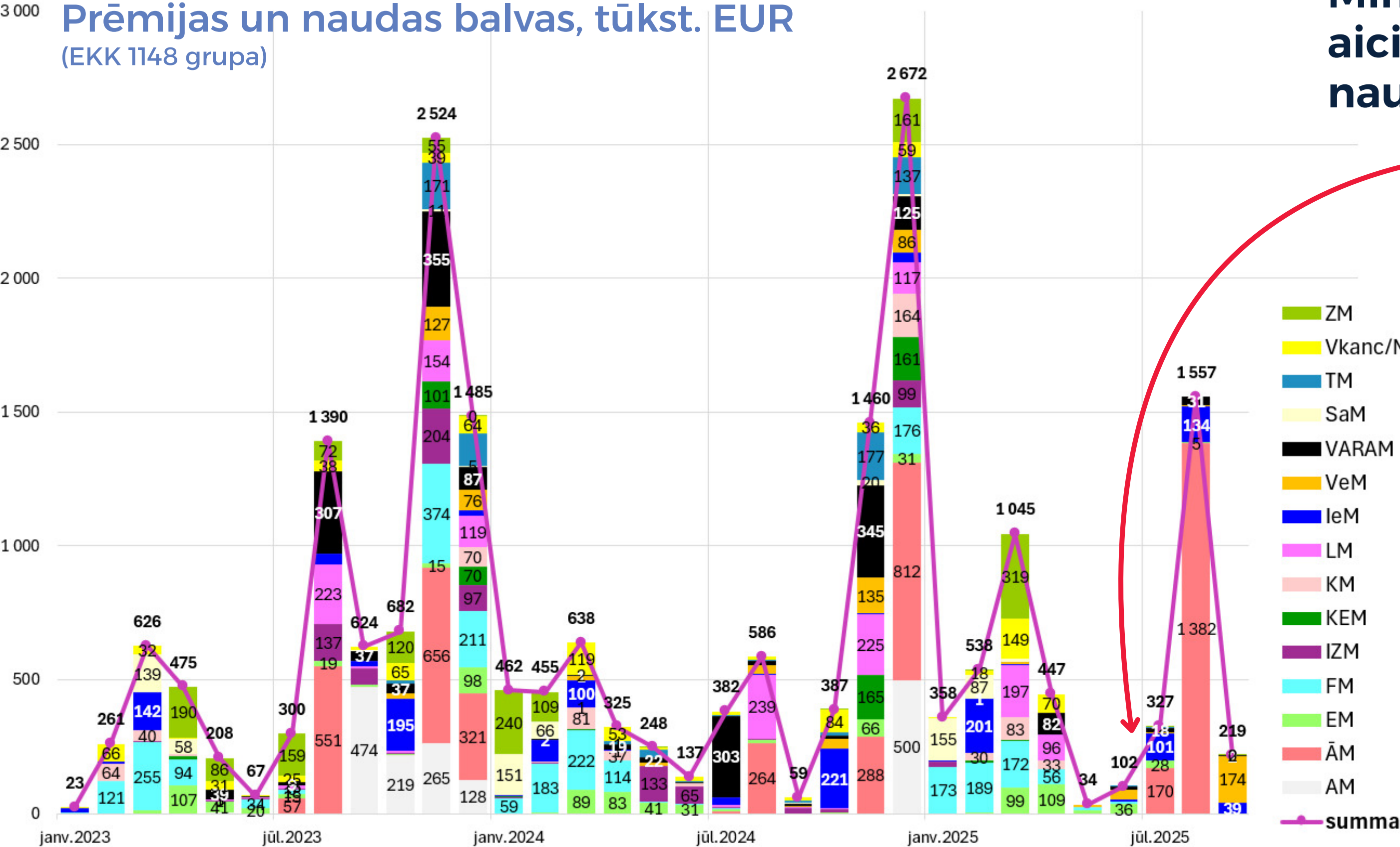

- Samazināt publiskajiem iepirkumiem paredzētos izdevumus **vismaz 5% apmērā**

- Samazināt ilgstošās vakances valsts pārvaldē

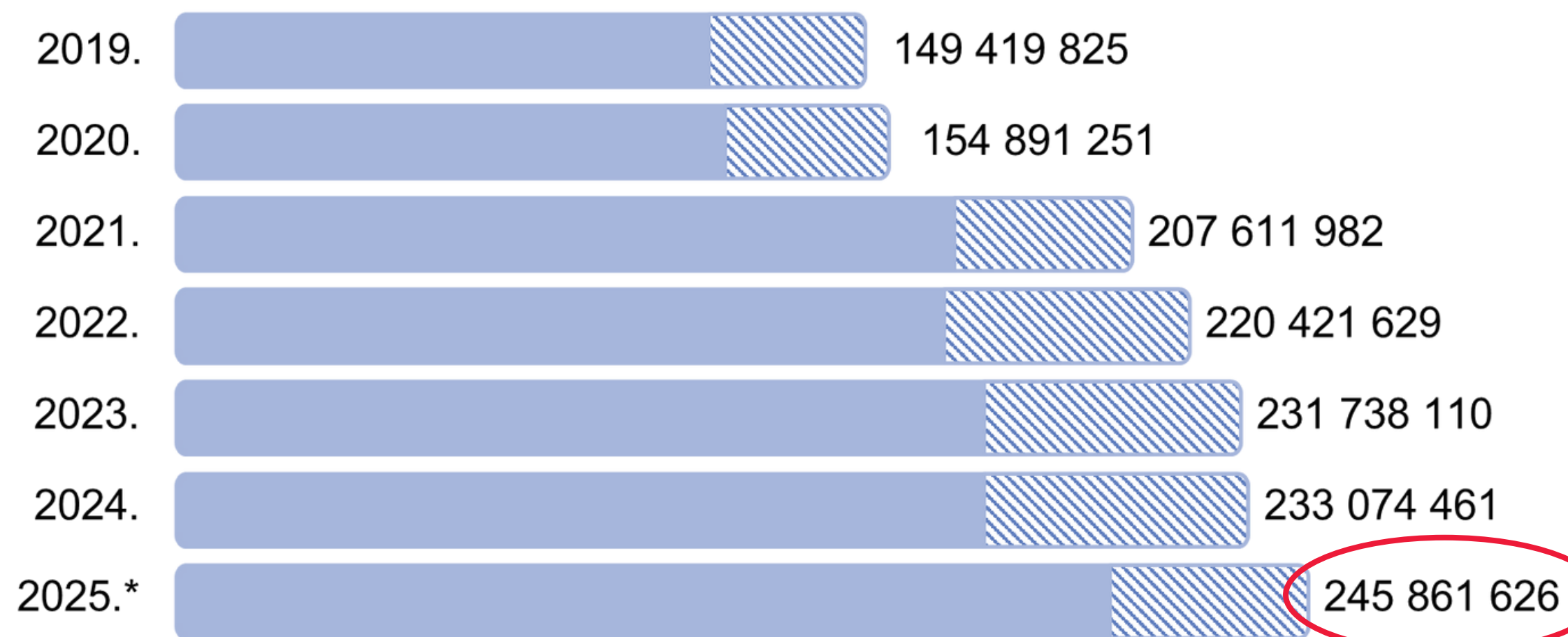
Atcelt publiskajā sektorā piemaksas, prēmijas, naudas balvas

Ministru prezidente
aicina atteikties no
naudas balvām

2025. gada 9. jūlijs

Piemaksas, prēmijas un naudas balvas ministrijās un valsts iestādēs

* Dati par plāniem uz 24.08.2025.

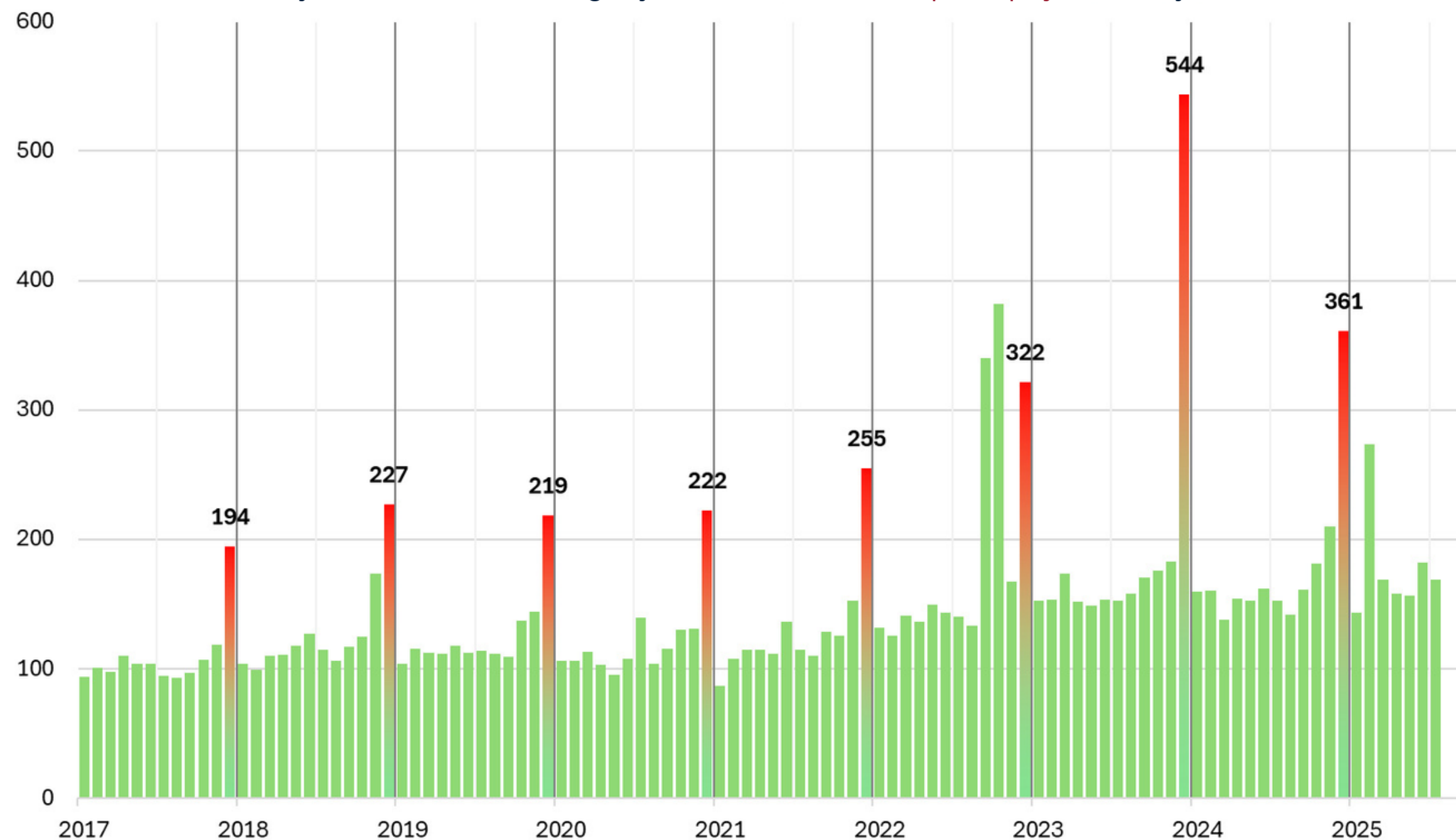
■ Piemaksas, prēmijas un naudas balvas
■ Prēmijas un naudas balvas

Samazināt “Preces un pakalpojumi” paredzētos izdevumus **vismaz 5%** apmērā

Jāierobežo "gada nogales" tēriņi, nepamatoti projekti un jāievieš izdevumu ierobežošanas sistēma, kas automātiski samazina izdevumus par 2%-5% gadā

Vispārējās valdības konsolidētā kopbudžeta izdevumi

Izdevumu klasifikācijas ekonomiskā kategorija “2000 - Preces un pakalpojumi”, milj. EUR

5%
=
107 milj. EUR

Piemēri papildus pasākumiem izdevumu samazināšanai

- ▶ Pārskatīt un efektīvizēt darbinieka darba vietas izmaksas publiskajā sektorā
- ▶ Pārskatīt publiskā sektora izmantoto telpu noslodzi (nepieciešamību) un izmaksas
- ▶ Pārskatīt IT izmaksas (t.sk. par datu pārraidi un datu glabāšanu) katrā resorā un to padotībā esošajās institūcijās
- ▶ Atteikties no ārējiem pakalpojumiem, piemēram, kas saistīti ar komandējumu organizēšanu

Rosinām par ilgstošām vakancēm noteikt **3 mēnešu**
vakances no 2026. gada

- Neatbalstām 30% no likvidēto vakanču finansējuma
saglabāt ministriju budžetā

2026. gadā samazināt ilgstošās vakances valsts pārvaldē

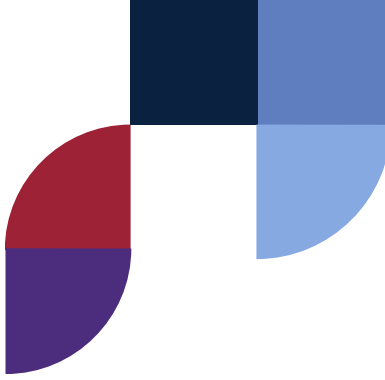
Atvērtie dati (30.06.2025.):					
	Amata slodzes	Personu skaits	Nodarbinātie, slodzes	Vakances	vakanču īpatsvars, %
Ārlietu ministrija	608	588	588	20	3%
Aizsardzības ministrija	441	407	406	34	8%
Finanšu ministrija	418	392	392	26	6%
VARAM	332	287	284	45	13%
Labklājības ministrija	272	233	230	39	14%
Izglītības un zinātnes ministrija	271	222	212	49	18%
Zemkopības ministrija	240	222	222	18	8%
Tieslietu ministrija	229	208	208	21	9%
Ekonomikas ministrija	202	172	172	30	15%
Veselības ministrija	184	148	146	36	19%
Satiksmes ministrija	173	158	158	15	9%
Valsts kanceleja	162	148	149	14	9%
Iekšlietu ministrija	147	135	135	12	8%
Klimata un enerģētikas ministrija	119	105	105	14	12%
Kultūras ministrija	116	112	112	4	3%
KOPĀ ministrijās + VK/MK	3 912	3 537	3 518	375	10%

Papildus pasākumi

- ◆ Pārskatīt dažādus no valsts budžeta finansētos projektus (piemēram, vides un dabas aizsardzības jomās)
- ◆ Pārskatīt valsts budžeta finansējuma apmēru SIF
- ◆ Samazināt virsstundu apmaksu publiskajā sektorā

Nodrošināt Valsts kontroles revīzijas atzinumos sniegto rekomendāciju izpildi

Valsts kontroles sniegtie un vēl neieviestie ieteikumi vai citi revīzijas konstatējumi, **kuri varētu radīt pozitīvu ietekmi uz valsts budžetu:**

Izmaksu samazinājums
līdz 1 000 000 eiro

3 revīzijās

Izmaksu samazinājums
vairāk nekā 1 000 000 eiro

5 revīzijās

Valsts kontroles ieviešamo ieteikumu pārskats

Pēdējie pieejamie dati: 30.06.2025.

408

ieviešamie ieteikumi

65

ieteikumi ar kavētu
termiņu

15.9%

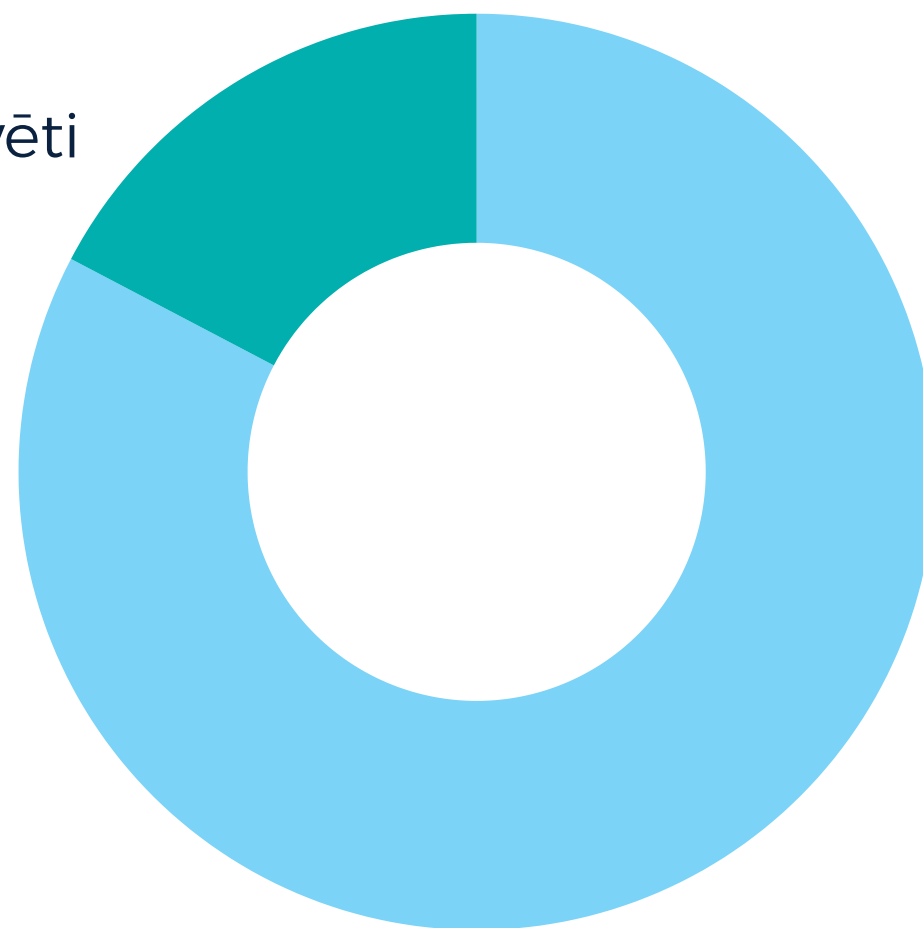
ieteikumi ar kavētu
termiņu %

343

ieteikumi ar
nākotnes termiņu

Ministrijas un padotības iestāžu ieteikumi

45 kavēti

215 ar nākotnes termiņu

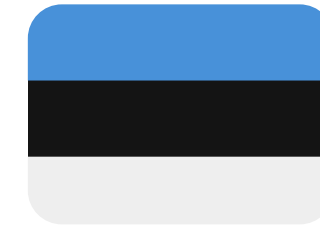
Mazināt birokrātiju

2025. gada martā izveidota rīcības grupa birokrātijas mazināšanai

21 pasākums

2025. gada martā izveidota darba grupa birokrātijas mazināšanai

705 pasākumi

Konsolidēt un optimizēt valsts kapitālsabiedrības

- ▶ Valsts kapitālsabiedrību **skaita samazināšana** - koncentrēšanās uz komerciālām vai stratēģiski svarīgām funkcijām
- ▶ Valsts kapitālsabiedrību **monopolstāvokļa novēršana**, lai veicinātu pakalpojumu kvalitāti un efektivitāti, kā arī inovācijas
- ▶ Valsts pārvaldes **delegēto funkciju** valsts kapitālsabiedrībām **pārskatīšana**

Reformu ieviešana

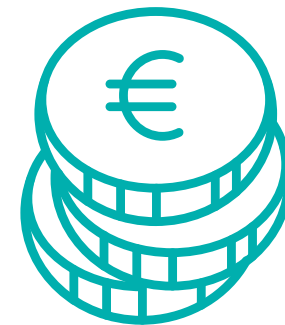
Skolu tīkla reformu īstenošana pilnā apmērā, īstenojot kvalitātes kritērijus

26 milj. eiro iztrūkums

Nepieciešamie papildinājumi:

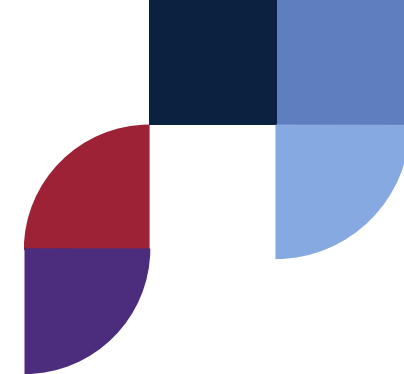

Atbilstības (kvalitātes)
kritēriju ieviešana 7.-9.klašu
posmā

Valsts budžeta mērķdotācijas
izmantošana visu paredzēto
speciālistu algošanai izglītības
iestādēs un pārejas posms šo
pedagogu piesaistes laikā

Īstenot izdienas pensiju reformu

Pašreizējā sistēma balstās uz neatbilstošiem kritērijiem – izdienas pensijas nav saistītas ar objektīvu vispārējo darbspēju zudumu, bet ar ierobežojumiem strādāt konkrētā amatā

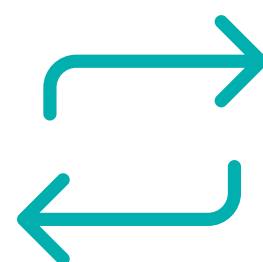
Nākotnes saistības **4,5 miljardi eiro**

+ 77,2 miljoni eiro (pieaugums pēdējo 10 gadu laikā)

Nepieciešamie papildinājumi:

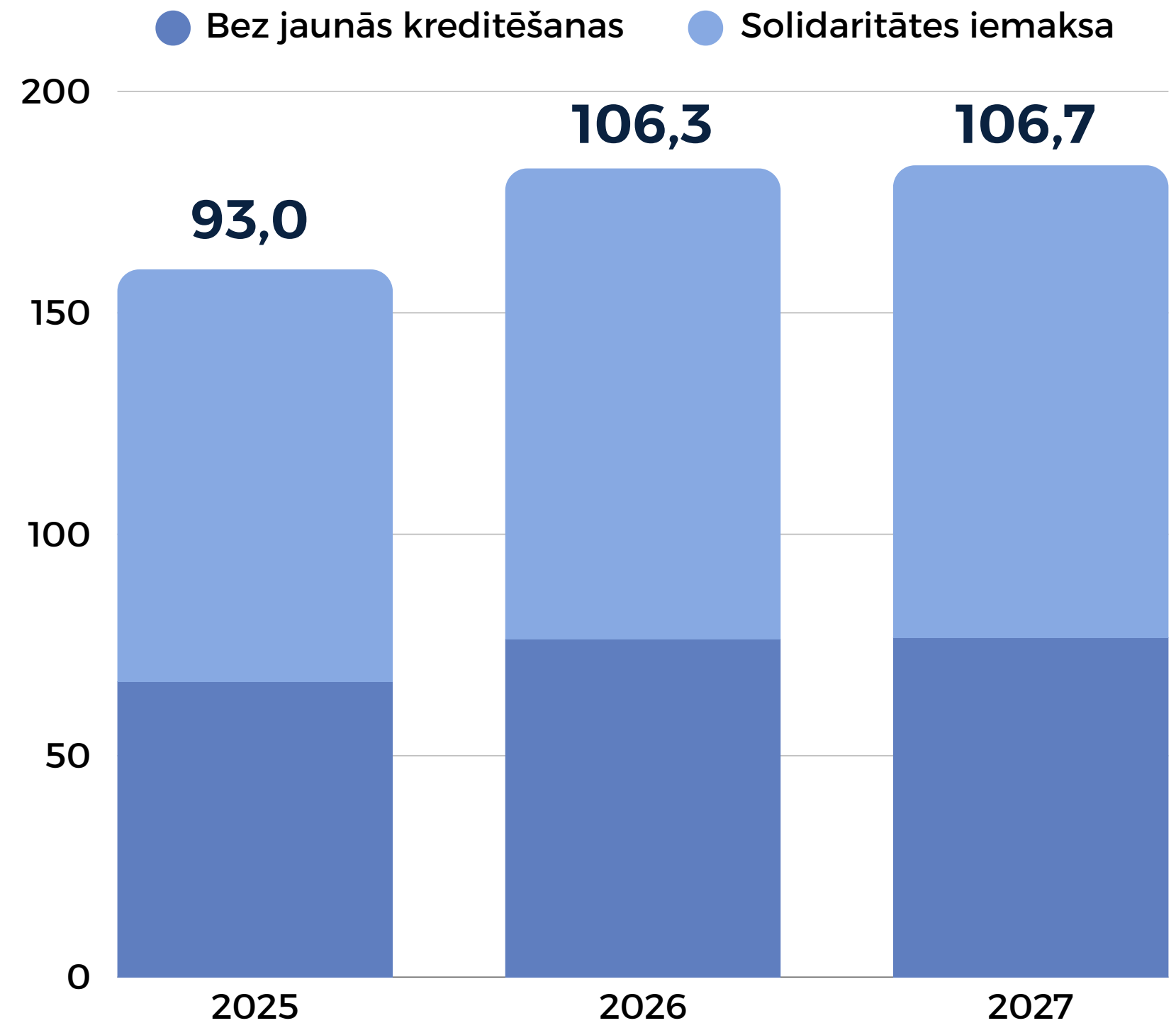
Iemaksas trešā līmeņa pensiju fondā

Atbalsta sistēma profesiju maiņai

Uzņēmumu attīstības un mājokļu pieejamības veicināšana

- Solidaritātes nodevas **nepiemērošana** jaunajiem kredītiem veicinās uzņēmumu attīstību un mājokļu pieejamību
- Latvijas bankām vairs nav “virspeļņas”
- Jaunie kredīti tiek novirzīti uz Lietuvu un Igauniju
- Solidaritātes iemaksa **traucē jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu** banku tirgū
- Lielākie, ārvalstu investoriem piederošie, kreditētāji **visdrīzāk nevarēs kvalificēties** maksimālai nodokļu atlaidei
- Uzņēmumu kredītportfelis* (pret gada sākumu): **+7.0%**
- Mājsaimniecību kredītportfelis** (pret gada sākumu): **+4.3%**

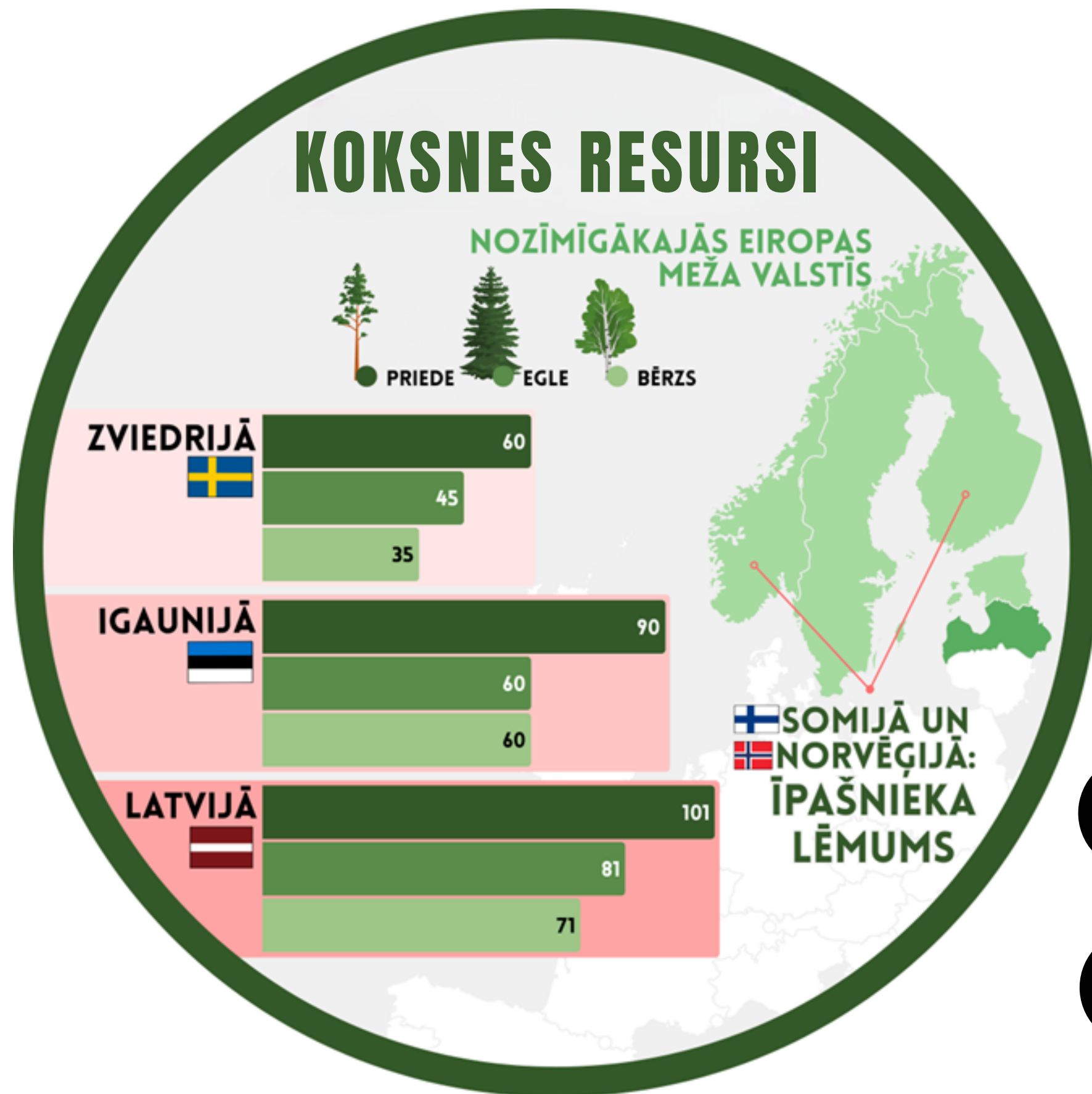
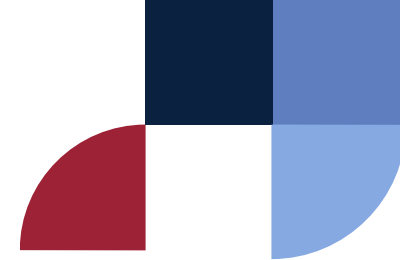

*Latvijas kredītportfelis privātajām un valsts nefinanšu sabiedrībām

**Latvijas kredītportfelis mājsaimniecībām un to apkalpojošām bezpeļņas organizācijām

Avots: Latvijas Banka, ECB

Meža politikas pārskatīšana

Iespējamie ieguvumi valsts budžetam:

- **Jaunas darba vietas** - intensīvāka mežsaimniecība var radīt jaunas darba vietas reģionos, veicinot ekonomisko aktivitāti.
- **Nodokļu ieņēmumi** - kokrūpniecības un mežsaimniecības nozares apstrādājot vairāk koksnes, palielinās nodokļu ieņēmumi no uzņēmējdarbības.
- **Dividendes no AS "Latvijas valsts meži"** - palielinoties koksnes ieguves apjomiem, pieaug uzņēmuma peļņa, kas ļauj valstij saņemt lielākas dividendes.

► **Īsāka audžu rotācija ļauj paaugstināt meža vitalitāti un veselības stāvokli.**

► **Koksnes resursu pieejamība ļauj meža nozarei sniegt papildu budžeta ienākumu augumu 30-60 milj. EUR apmērā**

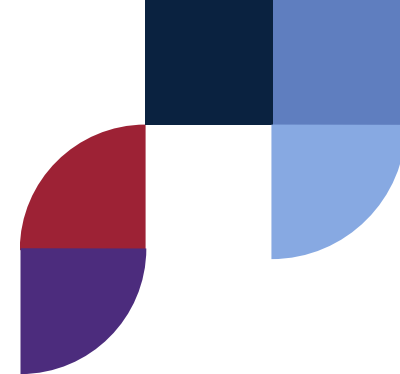
LDDK neatbalsta FM piedāvātās izmaiņas nodokļos

- 2024. gada septembrī valdība un sociālie partneri vienojās par nodokļu pamatnostādnēm vidējā termiņā, kuras paredzēja virkni izmaiņu Latvijas nodokļu sistēmā, un ir stājušās spēkā 2025. gadā.
- Iepriekš minētā vienošanās ietver arī apņemšanos, ka **nodokļu sistēma netiek būtiski pārskatīta līdz 2028. gadam**, jo ir svarīgi saglabāt sistēmas paredzamību nodokļu maksātājiem, potenciālajiem investoriem un citām iesaistītajām pusēm.

Ja 2026. gadam tiek virzītas jebkādas ārpuskārtas nodokļu izmaiņu iniciatīvas, tad būtu detalizēti jāizvērtē to iespējamā ietekme, tai skaitā izdiskutējot ar visiem partneriem.

LDDK neatbalsta ar sociālajiem partneriem nesaskaņotas izmaiņas nodokļu politikā

Piemērs – likumprojekts “Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā” (paredz no 2027. gada 1. janvāra diversificēt nodokli par dabas resursu ieguvu kūdrai):

- Pārkāpts tiesiskās paļāvības princips
- Izstrādāts steigā, nekonsultējoties ar nozari un neņemot vērā reālo situāciju
- Izvirzītais mērķis - “kūdras ieguves apjomu mazināšana” un “kūdras aizvietošana ar kompostu” (nav saistīts ar DRN pārskatīšanu)
- Nav pamatojums atsevišķai SEG komponentes izvērtēšanai attiecībā uz kūdras ieguvu un izmantošanu

LDDK neatbalsta ar sociālajiem partneriem nesaskaņotas izmaiņas nodokļu politikā

Uzstājam:

- Ņemt vērā, ka 2025. gads ir bijis krīzes gads kūdras ieguvē un neveikt straujas izmaiņas nodokļa likmē
- Saglabāt vienotu nodokļa likmi – 7,5€/t un ieviest to no 2027.gada.
- Izvērtēt ekonomisko ietekmi un ietekmi uz konkurētspēju
- Sakārtot interpretāciju par produktiem par to, kas tieši kvalificējas kā “ilgstoši oglekli uzglabājoši produkti”, “substrāts” u.c.

**LDDK atbalsta valsts drošības un aizsardzības finansējuma
palielināšanu**

**Taču procesuālu problēmu, diskusiju trūkuma un nepietiekama
izdevumu samazinājuma dēļ, nevaram atbalstīt šāda valsts
budžeta projekta virzību uz Saeimu**

VALSTS BUDŽETS

2025-2028

19.09.2025.